

ประจำสัปดาห์

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช

ฉบับที่ 39 วันที่ 1 ตุลาคม 2568

การฟื้นฟูแปลงและปลูกผักหลังน้ำลด

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกผักให้เฝ้าระวังน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่ง และน้ำท่วมขัง เนื่องจากในช่วงสัปดาห์หน้าบริเวณประเทศไทยในหลายพื้นที่ได้รับผลกระทบจากพายุโซนร้อน “บัวลอย” ทำให้ฝนตกหนักถึงหนักมากบางแห่ง ลมแปรปรวน ซึ่งจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตของพืชผัก ทำให้ได้รับความเสียหาย และยังเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรคพืชและแมลงศัตรูพืช เนื่องจากผักเป็นพืชอายุสั้น มีระบบรากตื้น เมื่อแปลงผักมีน้ำท่วมขังเป็นเวลานานติดต่อกันหลายสัปดาห์ ทำให้พืชผักเสียหายโดยส่วนใหญ่จะตายหมด หากเป็นน้ำท่วมติดต่อกันเกินกว่า 5 - 7 วัน จะทำให้สภาพพื้นที่ปลูกและโครงสร้างดินในแปลงปลูกเสียหาย เมื่อน้ำลดจะยังไม่สามารถปลูกผักได้ทันที จำเป็นต้องมีการฟื้นฟูสภาพดินให้เหมาะสม และเมื่อปลูกผักในแปลงปลูกหลังจากน้ำลดใหม่ๆ จำเป็นต้องมีการดูแลรักษามากกว่าปกติ ดังนั้น หากเกษตรกรได้รับผลกระทบดังกล่าว สามารถขอคำแนะนำในการดูแลรักษาและฟื้นฟูพืชที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

• การเตรียมดินและการจัดการดิน

1. พื้นที่หลังน้ำลดระยะแรกที่ดินยังเปียกอยู่ ห้ามคนและสัตว์เลี้ยงเข้าไปเหยียบย่ำในแปลงปลูก รวมถึงห้ามนำเครื่องจักรเข้าไปในพื้นที่ เพราะจะทำให้โครงสร้างดินที่เปียกชุ่มมีการอัดแน่น ทำให้เกิดผลเสียต่อการไหลซึมของน้ำ และเมื่อดินแห้งโครงสร้างของดินจะจับกันแน่นแข็งตัวมาก ทำให้ยากต่อการปรับปรุงดิน
2. พื้นที่ที่ยังมีน้ำขังอยู่ ควรหาทางระบายน้ำออกจากพื้นที่ให้เร็วที่สุด เช่น การขุดร่องระบายน้ำเพื่อให้เกิดทางน้ำไหลออกจากแปลงโดยเร็ว
3. เมื่อพื้นที่เริ่มแห้งสภาพดินแห้ง พอที่จะเข้าไปปรับสภาพดินเพื่อปลูกผักได้ ให้ทำการไถพรวนและตากดินไว้ 2 - 3 วัน เพื่อให้ดินแห้งมากขึ้น และควรหาปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกเก่าคลุกเล้าดิน เพื่อให้ดินมีคุณสมบัติทางกายภาพในการปลูกพืชที่ดีขึ้น และเป็นการเพิ่มความสมบูรณ์แก่ดิน อาจมีการใช้ปูนขาวหรือโดโลไมท์ในการปรับปรุงดินด้วย เพื่อป้องกันปัญหาโรครากเน่า

- การเลือกชนิดผักและพันธุ์ผักที่จะปลูก

เลือกปลูกผักที่มีอายุสั้น เก็บผลผลิตได้เร็ว เป็นผักที่คนนิยมบริโภค เลือกพันธุ์ให้เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ และสภาพพื้นที่ควรเป็นพันธุ์ที่ทนทานต่อสภาพแวดล้อมได้ดี

- วิธีการปลูกและการดูแลรักษาผัก

1. หากสภาพพื้นที่ยังมีน้ำท่วมขังหรือดินยังแฉะ สามารถเตรียมการปลูกพืชล่วงหน้าโดยการเตรียมเพาะกล้าผักไว้ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เวลาตั้งแต่หยอดเมล็ดถึงย้ายปลูกประมาณ 10 - 20 วัน ขึ้นอยู่กับชนิดผัก และเมื่อสภาพดินในแปลงปลูกแห้ง ก็จะสามารถย้ายกล้าผักที่เตรียมไว้ลงปลูกในแปลงปลูกได้ทันที การย้ายกล้าผักและย้ายปลูก นอกจากจะทำให้สามารถปลูกพืชได้ทันทีเมื่อสภาพพื้นที่แห้งแล้ว ยังมีข้อดีคือผักจะเจริญเติบโตได้ดีกว่าปลูกในแปลงโดยตรง และลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรครากเน่าและโคนเน่าระยะงอกของเมล็ดด้วย

2. หากพื้นที่เริ่มมีสภาพแห้ง และสามารถขุดดินได้ ควรเตรียมดินปลูกไว้ อาจใช้การหว่านเมล็ดหรือหยอดเมล็ดลงแปลงปลูก โดยให้ระยะห่างระหว่างต้นพอสมควร ควรใช้น้ำปุ๋ยในสโรดต้นกล้าและต้นผักสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง จะช่วยลดการระบาดของโรคที่เกิดจากเชื้อราได้

3. ใส่ปุ๋ย และป้องกันกำจัดโรคแมลงอย่างสม่ำเสมอตามคำแนะนำ

- ข้อควรระวัง

1. การปลูกผักหลังน้ำลด หากดินมีสภาพชื้นมากเกินไป เมื่อหว่านเมล็ดแล้วต้นกล้าจะเกิดปัญหาโรคเน่า จึงต้องปรับปรุงดินด้วยปูนขาวอัตรา 200 - 300 กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อให้สภาพดินเป็นด่างเล็กน้อย จะลดการระบาดรวมถึงการใช้เชื้อราปฏิปักษ์ เช่น ไตรโคเดอร์มา ใส่ลงในดินช่วยป้องกันโรครากเน่าในผัก

2. ดูแลเรื่องการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อเมล็ดงอกและเจริญเติบโตเป็นต้นกล้า และหากดินแห้งมากขึ้นต้องมีการให้น้ำพอประมาณ เพื่อไม่ให้ดินรัดต้นกล้าหรือต้นพืชและตายในที่สุด

3. หากสภาพแวดล้อมมีความชื้นในอากาศสูง อาจเกิดโรคจากเชื้อราได้ ควรระมัดระวังอย่าปลูกผักแน่นเกินไป หากหว่านเมล็ดและต้นกล้าแน่นมาก ให้ถอนต้นกล้าและเว้นระยะห่างระหว่างต้นพอสมควร

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางสาวสุมนา ลิมาสฤษฎ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงและบรรณาธิการ : นางสาวกัญยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

